

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 17325/2022
15.06.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хаџића и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Ивана Станковић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Министарство правде, коју заступа Државно правобранилаштво, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 1915/2022 од 28.07.2022. године, у седници одржаној 15.06.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 1915/2022 од 28.07.2022. године, тако што **СЕ ОДБИЈА**, као неоснована, жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Врању П 1774/20 од 01.04.2022. године у ставу првом и трећем изреке и **одбија се**, као неоснован, захтев тужене за накнаду трошкова жалбеног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиоцу на име трошкова ревизијског поступка исплати износ од 188.100,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема отправка пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врању П 1774/20 од 01.04.2022. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због неоснованог лишења слободе исплати 700.000,00 динара, са законском затезном каматом од 01.04.2022. године до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев за исплату већег износа нематеријалне штете преко досуђеног износа од 700.000,00 динара до траженог износа од 1.655.000,00 динара, односно за износ од 955.000,00 динара, са законском затезном каматом, као и за законску затезну камату на признати износ од 17.01.2022. године до 01.04.2022. године. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова поступка исплати 190.625,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 1915/2022 од 28.07.2022. године, преиначена је првостепена пресуда у ставовима првом и трећем изреке, тако што је обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због неоснованог лишења слободе исплати износ од 300.000,00 динара, са законском затезном каматом од 01.04.2022. године до исплате, док је одбијен тужбени захтев за разлику од

досуђеног износа до износа од 700.000,00 динара досуђеног првостепеном пресудом са законском затезном каматом од 01.04.2022. године до исплате. Обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова поступка исплати 113.100,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права и битне повреде одредаба парничног поступка.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 10/23), Врховни суд је оценио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоцу је решењем Вишег суда у Врању Кпп 9/16 од 19.07.2016. године, одређен притвор у трајању од 30 дана због сумње да је учинио кривично дело изнуде из члана 214. став 4, у вези става 2. и става 1. КЗ. Ова мера му је продужена решењима од 16.08.2016. године и 15.09.2016. године, тако да је трајала до 14.10.2016. године, када је на основу решења истог суда Кв 162/16 мера притвора замењена мером забране напуштања стана, одузета му је путна исправа и исти је пуштен из притвора, а та мера је укинута решењем од 15.06.2017. године. Тужилац је у притвору провео укупно 88 дана, а мера забране напуштања стана је трајала 243 дана. Кривични поступак је окончан правноснажном пресудом Вишег суда у Врању К 82/17 од 22.05.2018. године, којом је тужилац ослобођен оптужбе да је извршио кривично дело које му је стављено на терет. Налазом и мишљењем вештака утврђени су јачина и трајање психичких болова услед неоснованог лишења слободе, при чему је тужилац трпео душевне болове јаког интензитета прва три дана, а након тога болове средњег интензитета до краја притвора, након изласка из притвора, због мере забране напуштања стана трпео је душевне болове слабијег интензитета у виду лошег спавања, безвољности, нервозе, забринутости за породицу и исход поступка. Тужилац се осећао лоше током трајања притвора, поготово када је сазнао да је у то време његова супруга изгубила бебу. Обраћао се Министарству правде РС са захтевом за накнаду штете, на који није одговорено.

Код тако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да је захтев за накнаду нематеријалне штете делимично основан за износ од 700.000,00 динара. Међутим, другостепени суд је сматрао да првостепени суд није довољно водио рачуна о значају повређеног добра и циљу коме служи та накнада, те да је досудио накнаду у превисоком износу у односу на дужину трајања притвора, због чега је првостепену пресуду преиначио и тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете досудио износ од 300.000,00 динара, сматрајући да то представља правично и довољно новчано задовољење за његово угрожено нематеријално добро.

Одредбом члана 35. став 1. Устава Републике Србије, прописано је да свако ко је без основа или незаконито лишен слободе, притворен или осуђен за кажњиво дело има право на рехабилитацију, накнаду штете у Републици Србији и друга права утврђена законом.

Одредбом члана 3. Опште (универзалне) декларације о правима човека од 10.10.1948. године, усвојене од стране Генералне скупштине Уједињених Нација, установљено је да свако има право на живот, слободу и личну сигурност, док је Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода од 04.11.1950. године у члану 5. гарантовано право на слободу и личну безбедност, а у ставу 5. истог члана прописано је да свако ко је био ухапшен или лишен слободе у супротности са одредбом овог члана има утуживо право на накнаду.

Одредбом члана 584. став 1. тачка 1. Законика о кривичном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 35/19), прописано је да се неосновано лишен слободе сматра лице које је било лишено слободе, а није дошло до покретања поступка јер је правноснажним решењем поступак обустављен или оптужба одбијена или је поступак правноснажно окончан одбијајућом или ослобађајућом пресудом.

Одредбом члана 155. Закона о облигационим односима, прописано је да је штета умањење нечије имовине (обична штета) и спречавање њеног повећања (измакла корист), као и nanoшење другима физичких или психичких болова или страха (нематеријална штета).

У конкретном случају, утврђено је да је тужилац био у притвору укупно 88 дана, након чега му је изречена мера забране напуштања стана у трајању од 243 дана и одузета путна исправа. Правноснажном пресудом Вишег суда у Врању К 82/17 од 22.05.2018. године тужилац је ослобођен оптужбе да је извршио кривично дело изнуде из члана 214. став 4. у вези става 2. и 1. КЗ.

Код тако утврђеног чињеничног стања и применом цитираних законских одредби, правилно је првостепени суд оценио висину накнаде штете коју је тужилац претрпео услед неоснованог лишења слободе.

Приликом одлучивања о висини накнаде штете која тужиоцу припада, првостепени суд је правилно имао у виду да правична новчана накнада за нематеријалну штету коју је тужилац трпео подразумева да накнада буде у таквом облику да тужиоцу пружи одређену сатисфакцију за трпљење, а да у односу на штетника због прекомерног износа не буде неправедна. Накнада нематеријалне штете треба да представља само сатисфакцију за претрпљене болове оштећеног и она није циљ, већ средство које ће оштећеном даљи живот учинити подношљивијим. Имао је у виду све околности случаја, а нарочиту природу и тежину кривичног дела које је тужиоцу стављено на терет, животну доб у моменту лишења слободе, чињеницу да раније није био осуђиван, дужину времена које је провео у притвору и под мером забране напуштања стана, услове боравка у притвору, околност да је током трајања притвора његова супруга изгубила бебу, да након изласка из притвора није приходовао два до три месеца, јер га нико није ангажовао, па је нашао да је тужиоцу правилна новчана сатисфакција износ од 700.000,00 динара. Из ових разлога неосновани су наводи ревизије у погледу висине накнаде штете.

Сходно наведеном, Врховни суд је применом члана 416. став 1. ЗПП, усвојио ревизију тужиоца и преиначио другостепену пресуду тако што је одбио, као неосновану, жалбу тужене и потврдио првостепену пресуду.

Тужиоцу који је успео у поступку по ревизији сходно одредби члана 153, 154. и 163. ЗПП, припада право на накнаду трошкова ревизијског поступка и то накнада за састав ревизије у износу од 18.000,00 динара, судска такса на ревизију у износу од 72.600,00 динара и судска такса на одлуку по ревизији у износу од 97.500,00 динара, што представља износ од 188.100,00 динара, према важећој Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Таксеној тарифи и закона о судским таксама.

Из наведених разлога, применом члана 165. став 2. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа- судија
Весна Субић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић